

Oppgavehjelp

Maler

Du er her: [Hjem](#) / [Oppgavehjelp](#) / [Forurensning](#) / [Avløp](#) / [Utslipp av oljeholdig avløpsvann, kapittel 15](#) / Tilsyn med bilvaskeri

Tilsyn med bilvaskeri

Bilvaskerier er en voksende bransje. Mange små og store virksomheter dukker opp, og en del av dem forsvinner igjen. Det er også en bransje med noen useriøse aktører som delvis utkonkurrerer de som ønsker å følge regelverket. Bilvaskeanlegg reguleres av kommunen som gir tillatelse til utslipp av [oljeholdig avløpsvann](#).

Trenger du veiledning om tilsyn med andre virksomheter enn bilvaskerier, se [Tilsyn med oljeholdig avløpsvann](#).

Miljøpåvirkning

Miljøbelastningen fra bilvask skjer først og fremst gjennom utslipp av forurenset vaskevann til kommunalt nett eller til lokal [resipient](#).

Forurensningene fra bilvaskerier

- Oljer og metaller/metallforbindelser (kadmium, bly, nikkel, kobber og sink) som stammer fra smuss og partikler fra slitasje av dekk, materiale fra kjøretøy og vegbane, rester av brensel og avgasser som vaskes av kjøretøyet.
- Miljøskadelige og tungt nedbrytbare stoffer fra vaske-, rengjørings- og bilpleiemidler, i tillegg til giroljer, hydrauliske væsker og understellsbehandlingsmidler.

Kan skade renseanlegg og resipient

Utslipp fra bilvaskeanlegg kan forstyrre prosesser og forringe slamkvaliteter i kommunale renseanlegg. Ved utslipp til resipient, det vil si sjø, vann eller grunn, kan de påvirke resipientens [økosystem](#) negativt.

Rengjøringsproduktene kan gi økte utslipp

Det er viktig at bilvaskeanleggene bruker kjemikalier som sikrer at oljeutskilleren fungerer optimalt. Ved å bruke [emulgerende kjemikalier](#) vil ikke oljen separeres fra vannfasen i tilstrekkelig grad, og man får økt utslipp av [olje](#) gjennom avløpsvannet.

Riktig valg av rengjøringskjemikalier og renseteknikk/vaskemetode kan redusere utslipp av tungmetaller, miljøskadelige stoffer og olje. Det er også viktig med riktig drift og vedlikeholdsrutiner.

Tilsyn sammen med fylkesmannen er nyttig

Fylkesmannen er myndighet for bruk og håndtering av farlige kjemikalier, substitusjonsplikten, og for [farlig avfall](#). Samarbeid med fylkesmannen om tilsyn med bilvaskerier kan derfor være svært nyttig. Inviter gjerne fylkesmannen til å bli med på tilsyn! I den videre teksten har vi tatt med noe informasjon om hva fylkesmannen kan bidra med i et eventuelt felles tilsyn.

Tema for tilsynet

Tema for tilsynet er å kontrollere oljeutskillere

- utslippstillatelse
- overholdelse av krav til drift/fungering av oljeutskillere
- utslipp
- sikring mot akuttutslipp
- internkontroll knyttet til dette

Ved felles tilsyn kan fylkesmannen føre tilsyn med tilgrensende tema

- kjemikalier - bruk, håndtering og lagring
- substitusjonsplikten, det vil si plikten til å bytte til mer miljøvennlige kjemikalier dersom det er mulig
- [farlig avfall](#) - håndtering, lagring, levering og deklarasjon
- internkontoll knyttet til disse temaene

Mål for tilsynet

Kontrollere at virksomheten har tillatelse og at kravene i tillatelsen overholdes

Dersom tilsynet viser at virksomheten ikke har tillatelse er det et mål å stanse og regulere utslipp fra virksomheter som driver uten tillatelse.

Kompetanseheving i bransjen

En viktig del av tilsynet vil være å gi informasjon og veilede virksomhetene om kravene i regelverket. Tilsyn vil gi kompetanseheving i bransjen, og oversikt over miljøutfordringer i kommunen.

Oppmerksomhet hos befolkningen

Kontakter med media i forbindelse med tilsynet kan gi økt oppmerksomhet i befolkningen rundt bilvask og miljøkonsekvenser.

Lovgrunnlaget

Kommunens rett til å føre tilsyn med oljeavskillere følger av [forurensningsloven § 48](#).

Kommunen kan føre tilsyn med følgende:

- Bilvaskeriets tillatelse til utslipp av oljeholdig avløpsvann, gitt av kommunen i medhold av forurensningsforskriften kapittel 15.
- [Forskrift om begrensning av forurensning \(forurensningsforskriften\) kapittel 15](#)
- [Forurensningsloven § 7](#)
- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid \(internkontrollforskriften\) § 5](#). Denne legger vekt på dokumentasjon gjennom journaler og analyserapporter og rutiner som sikrer at vilkår i utslippstillatelse overholdes gjennom forebygging, beredskap og varsling.

Kommunen har adgang til dokumentasjon og eiendom

I henhold til [forurensningsloven § 50](#) har kommunen krav på å få uhindret adgang til bygninger og lager hos kontrollobjektene.

Kommunen kan kreve å få lagt fram og få granske dokumenter og annet materiale under kontrollen, i medhold av [forvaltningsloven § 15](#).

Kommunen har videre myndighet til å gi virksomheten pålegg om å gi opplysninger i medhold av [forurensningsloven § 49](#) (jamfør avfallsforskriften kapittel 11 og forurensningsforskriftens kapittel 15). Dersom kommunen har behov for dokumentasjon i etterkant av tilsynet for å verifisere at virksomheten overholder krav, skal kommunen gi pålegg om opplysninger. Se [veilening om å kreve opplysninger](#).

Fylkesmannens rettslige grunnlag ved felles tilsyn

- [Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall \(avfallsforskriften\), kapittel 11](#)
- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid \(internkontrollforskriften\) § 5](#)
- [Produktkontrollloven § 3 og § 3a](#)
- [Forurensningsloven § 7](#)

Utselgelse av tilsynsobjekter

Relevante tilsynsobjekter i bilvaskaksjonen er automatiske og manuelle vaskeanlegg for kjøretøy som personbiler, busser og lastebiler. Det kan være:

- bensinstasjoner
- vaskehaller
- garasjeanlegg med vask av kjøretøy

Kommunene har oversikt over bilvaskeanlegg med tillatelse, og det kan være aktuelt å sammenlikne disse opp mot virksomheter som annonserer på nettet (Google, Gule sider med flere). Kommunene kan også ha erfaring med bilvaskeanlegg som driver useriøst og uten tillatelse.

Anbefalinger ved varslet tilsyn

Kommunen kan varsle tilsynet eller foreta uvarslet tilsyn.

Hensikten med å varsle tilsynet er å avtale tid med den ansvarlige for virksomheten, forberede virksomheten på tema slik at de kan ha relevant dokumentasjon klar, og varsle eventuelt gebyr.

Ved varslet tilsyn anbefales det å ringe først for å komme i kontakt med rett person, det vil si daglig leder/ansvarlig for virksomheten. Deretter sendes skriftlig varselbrev per avtalt e-post. **Se mal for varselbrev under maler.**

Bakgrunnen for anbefalingen om å ringe først er erfaringer som viser at det kan være vanskelig å treffe rett person, det vil si den ansvarlige for virksomheten, å treffe norsktalende, å treffe i åpningstiden og at nødvendig dokumentasjon er tilgjengelig under tilsynet.

Gebyr

Kommuner som har utarbeidet en [forskrift om gebyr etter forurensningsforskriften § 11-4](#), har mulighet for å ta gebyr for tilsyn. Virksomheten skal varsles om gebyret i varselet om tilsyn.

Veiledning av virksomheten

Å gi informasjon og veiledning til virksomheter om regelverket er en viktig del av tilsynet.

Nedenfor er forslag til faktaark og veiledninger som kan benyttes:

- [Drift av oljeutskiller M-30/2013 \(pdf\)](#). Tosiders faktaark om hvordan oljeutskiller virker og virksomhetens ansvar.
- [Veiledning for oljeutskilleranlegg, NORVAR-rapport 156/2007 \(pdf\)](#). En veiledning for dimensjonering, bygging konstruksjon/montering og drift av oljeutskillerne. Veiledningen skal fungere som et nyttig hjelpemiddel for alle som skal anskaffe, dimensjonere, bygge og drifte oljeutskillerne slik at oljeutskilleren kan oppfylle intensjonene i forurensningsforskriftens krav til utslipp av [oljeholdig avløpsvann](#).
- [Miljøkommune.no - Behandle søknad om utslipp av oljeholdig avløpsvann](#).
- [Miljøkommune.no - Tilsyn etter kapittel 15 - oljeholdig avløpsvann](#)

Informasjonsmateriell om fylkesmannens tilsynsystema, se [her](#).

Sjekklister

Det er laget to ulike sjekklister for tilsyn med bilvaskerier, en for kommunens tilsyn med oljeavskiller, og en for tilsyn sammen med fylkesmannen. **Sjekklistene finnes under maler.**

I sjekklistene er det referanser til aktuelt regelverk og lovhjemler. Listene er utarbeidet av Miljødirektoratet i samarbeid med Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Tilsynsrapport

Kommunen skal skrive rapport fra tilsynet. Kommunen avgjør selv om rapporten skal ferdigstilles og leveres til virksomheten under tilsynet, eller bli ferdigstilles og sendes etter tilsynet.

Alle avvik som blir oppdaget under tilsyn skal omtales i inspeksjonsrapporten. Det er lurt å være tydelig i rapporten på at avvik skal rettes snarest, og gi en frist for tilbakemelding om hvordan avvikene er rettet. Kommunen kan varsle tvangsmulkt i rapporten.

Begrepet **alvorlig avvik** viser at et avvik vurderes til å være et betydelig lovbrudd. I tilfeller der det avdekkes alvorlige avvik skal man alltid vurdere anmeldelse og andre virkemidler som stans.

I tilfeller der det oppdages alvorlige avvik anbefaler Miljødirektoratet at kommunen gjennomfører et oppfølgende tilsyn innen 6 måneder etter at tilsynet er avsluttet, for å sikre at alvorlige avvik er lukket. Med avslutning av tilsynet menes at forurensningsmyndigheten har fått tilbakemelding på lukking av avvik, og sendt ut avslutningsbrev på tilsynet.

Oversikt over alvorlige avvik, som bør følges opp særskilt

- Utslipp av oljeholdig avløpsvann
- Bilvaskeanlegg i drift uten tillatelse til utslipp av oljeholdig avløpsvann.
- At oljeutskiller ikke har fungert over flere år (lekkasje, dimensjonering, bruk av emulgerende kjemikalier).
- Aldri tømt oljeutskiller (sandfang/olje).

Forslag til avviksformuleringer

I tabellen nedenfor er det forslag til avvik på funn avdekket på tilsyn med bilvaskeanlegg. Avvikene tar utgangspunkt i følgende hjemler:

- Bilvaskeriets tillatelse til utslipp av oljeholdig avløpsvann, gitt av kommunen i medhold av forurensningsforskriften kapittel 15.
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 15 med krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann
- Forurensningsloven § 7 om plikt til å unngå forurensning.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontrollforskriften) § 5, med fokus på dokumentasjon (journaler og analyserapporter) og rutiner som sikrer at vilkår i utslippstillatelse overholdes (forebygging, beredskap og varsling).

Avviksformulering	Avvik fra
Tillatelse Virksomheten mangler tillatelse til utslipp av oljeholdig avløpsvann.	Forurensningsforskriften §15-3
Fungering/bruk av oljeutskiller Oljeutskiller har ikke fungert/eller vært i bruk over en lengre tidsperiode (år). <ul style="list-style-type: none">• Avløpsvann går ikke via sandfang/oljeutskiller før det kommunale avløpsnett.• Der er feil og mangler ved oljeutskilleranlegget• Det er overskridelse av lagringskapasitet på sandfang/oljeutskiller Virksomheten kan ikke dokumentere at de har kartlagt fungering av oljeutskilleren og vurdert om dette kan føre til forurensning Virksomheten kan ikke dokumentere rutiner og tiltak/planer for å avdekke forurensning. Oljeutskiller har ikke vært tømt (over lengre tid/aldri).	Tillatelse, krav til vanndybde i sandfang og oljevolum (oljelagets tykkelse) og/eller Internkontrollforskriftens § 5, 2. ledd punkt 6 og 7.
Dimensjonering Virksomheten kan ikke dokumentere at oljeutskiller er tilstrekkelig dimensjonert for faktiske vannmengder.	Tillatelse, Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6.
Utslippskontroll Virksomheten overholder ikke krav til prøvetaking av oljeholdig avløpsvann <ul style="list-style-type: none">• tar ikke representative prøver• ikke akkreditert lab/metode• tar ikke tilstrekkelig antall prøver Virksomheten har ikke sikret oljeutskiller for akuttutslipp (lokk utløpskasse). Virksomheten overskrider grenseverdi for oljeinnhold i vann på 50 mg/l.	Tillatelse, Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6.
Virksomheten mangler signert avtale om tømning, service/kontroll og prøvetaking.	
Skriftlige rutiner Virksomheten mangler driftsjournal/skriftlige rutiner for å sikre at oljeutskiller fungerer tilfredsstillende. <ul style="list-style-type: none">• periodisk tømning/kontroll av oljeutskiller• periodisk kontroll av oljelagets tykkelse i oljeutskiller• eventuell funksjonskontroll av installert nivåalarm• vedlikehold/rengjøring	Tillatelse og/eller internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7.

Forslag til avvikstekster for fylkesmannens myndighetsområde finnes [her](#).

Virkemidler og sanksjoner

Tvangsmulkt

Tvangsmulkt etter [forurensningsloven § 73](#), kan benyttes som et virkemiddel for

- å få virksomheten til å sende inn pålegg om opplysninger
- å utføre pålegg om tiltak
- eller til å opphøre med ulovlige forhold

Se [Miljøkommune.nos side om tvangsmulkt etter forurensningsloven](#).

Oppheve eller endre tillatelse

Kommunen kan endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, eller om nødvendig kalle tillatelsen tilbake. Kommunens myndighet er gitt i [forurensningsforskriften § 15-8](#).

Nærmere regler om endring eller tilbakekalling av enkeltvedtak i [forurensningsloven § 18](#).

Se følgende veiledninger på Miljøkommune:

- [Behandle søknad om utslipp av oljeholdig avløpsvann](#)
- [Fatte enkeltvedtak](#)

Varsle stans og stenge virksomhet

Kommunen kan pålegge virksomheten å treffe tiltak, herunder å stanse virksomheten. Hjemmel er [forurensningsloven § 7](#).

Se veiledningen [Pålegge tiltak](#) på Miljøkommune,

Anmeldelse

Forhold som kan være aktuelle å anmelde:

- omfattende brudd på lov, forskrift eller tillatelse
- sterkt klanderverdig opptreden fra virksomheten (grov uaktsomhet eller forsett)
- omfattende potensielle eller faktiske miljøkonsekvenser

Beslutningen om å gå til anmeldelse bør tas raskt, og det bør finnes klare beviser for overtredelse.

Se [Veiledning om anmeldelse](#) på Miljøkommune.

Sist revidert: 30.07.2018
av: Miljødirektoratet

0

Hjelp oss å bli bedre!

Skriv din kommentar her

navn

e-post



Jeg er ikke en robot

reCAPTCHA
Personvern - Vilkår

Send

Tilbakemelding om feil, mangler og innhold du savner hjelper oss til å forbedre Miljøkommune.no. Din tilbakemelding sendes til nettedaktøren, og publiseres ikke på sidene. Det er frivillig å skrive inn navn og e-post.

Verktøy

[Ordforklaringer](#)

[Kart og databaser](#)

[Lenker](#)

Relatert informasjon

[Bilvaskerier kjenner ikke miljøkravene](#)
[www.miljodirektoratet.no](#)

[Oppsummering av resultater fra bilvaskaksjonen 2015 \(pdf\)](#)

[Tilsyn med avløp - generell veiledning](#)

[Tilsyn etter kapittel 15 - oljeholdig avløpsvann](#)

[Behandle søknad om utslipp av oljeholdig avløpsvann, forurensningsforskriften kapittel 15](#)

Innhold

[Miljøpåvirkning](#)

[Tema for tilsynet](#)

[Mål for tilsynet](#)

[Lovgrunnlaget](#)

[Utvelgelse av tilsynsobjekter](#)

[Anbefalinger ved varslet tilsyn](#)

[Gebyr](#)

[Veiledning av virksomheten](#)

[Sjekkklister](#)

[Tilsynsrapport](#)

[Forslag til avviksformuleringer](#)

[Virkemidler og sanksjoner](#)

Miljødirektoratet eier nettstedet, og drifter det i samarbeid med Riksantikvaren og Statens strålevern.



I tillegg bidrar: Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Direktoratet for byggkvalitet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet, Veterinærinstituttet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statens vegvesen, Vegdirektoratet, Norsk folkehelseinstitutt, Norsk Vann og Enova.
